

REGULAMENT

privind ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii

În temeiul art. 27 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicata, al art. 30 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicata,

Consiliul Concurenței adoptă prezentul regulament.

Introducere

Elaborarea unui cadru juridic care reglementează materia ajutorului de stat reprezintă continuarea armonizării legislației românești cu legislația europeană, parte a procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

Scopul notificării și autorizării ajutoarelor de stat acordate de autoritățile publice sau de organismele care administrează surse ale statului este de a urmări măsura în care un ajutor de stat este compatibil cu un mediu concurențial normal într-o economie de piață în care prețurile produselor și tarifele serviciilor sunt reglate de cerere și ofertă. Orice intenție de a acorda un ajutor de stat nou sau de a modifica un ajutor existent trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței. Fără autorizarea Consiliului Concurenței nu poate fi acordat nici un ajutor de stat.

Întreprinderile mici și mijlocii joacă un rol determinant în crearea de locuri de muncă și reprezintă, în sens larg, un factor de stabilitate socială și de creștere economică. Dezvoltarea acestei categorii de întreprinderi poate să fie totuși limitată de imperfecțiunile pieței. Deseori, accesul întreprinderilor mici și mijlocii la capital sau credit este dificil datorită reticențelor înregistrate pe piețele financiare în asumarea riscurilor precum și datorită garanțiilor limitate pe care aceste întreprinderi le pot oferi. Resursele limitate ale acestora pot, de asemenea, reduce accesul la informații, mai ales la cele referitoare la noi tehnologii și potențiale piețe. Ajutoarele de stat ce au ca scop facilitarea dezvoltării activităților economice ale întreprinderilor mici și mijlocii nu trebuie totuși să modifice condițiile comerciale într-o măsură contrară interesului comun.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Domeniu de aplicare

Art. 1. - (1) Prezentul regulament se aplică ajutoarelor de stat acordate întreprinderilor mici și mijlocii din toate sectoarele de activitate.

(2) Prezentul regulament nu se aplică:

- a)** activităților legate de producția, procesarea sau comercializarea produselor prevăzute în anexa la regulament;
- b)** ajutorului de stat legat de activitățile de export, mai precis ajutorului legat direct de cantitatea exportată, de înființarea și funcționarea unei rețele de distribuție sau a altor cheltuieli curente legate de activitățile de export;
- c)** ajutorului de stat care favorizează utilizarea produselor naționale în detrimentul produselor din import;
- d)** ajutoarelor de stat ce fac obiectul Regulamentului privind ajutorul de stat în domeniul industriei carbonifere, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 192/2004, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 736 din 16 august 2004.

Definiții

Art. 2

(1) În sensul prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

I. Întreprinderea

1. Întreprindere reprezintă orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma ei legală, în special persoane care desfășoară, cu titlu individual sau familial, activități meșteșugărești sau alte tipuri de activități și societăți sau asociații angajate în mod regulat în activități economice.

II. Numărul de angajați și pragurile financiare care definesc categoriile de întreprinderi

2. Întreprinderi mici și mijlocii (IMM) sunt acele întreprinderi care au mai puțin de 250 de angajați și care au fie o cifră anuală de afaceri care nu depășește echivalentul în lei a 50 milioane EUR, fie un rezultat anual al bilanțului contabil care nu depășește echivalentul în lei a 43 milioane EUR.

3. În cadrul categoriei de IMM, întreprindere mică este întreprinderea care are mai puțin de 50 de angajați și a cărei cifră anuală de afaceri sau rezultatul anual al bilanțului contabil nu depășește echivalentul în lei a 10 milioane EUR.

4. În cadrul categoriei de IMM, microîntreprindere este întreprinderea care are mai puțin de 10 angajați și a cărei cifră anuală de afaceri sau rezultatul anual al bilanțului contabil nu depășește echivalentul în lei a 2 milioane EUR.

III. Tipurile de întreprinderi luate în considerare la calculul efectivului și al valorilor financiare

5. Întreprindere autonomă este orice întreprindere care nu se încadrează la categoria de «întreprindere partener» în sensul pct. 6 sau «întreprindere legată» în sensul pct. 7.

6. Întreprinderile partenere sunt toate întreprinderile care nu se încadrează la categoria de întreprinderi legale în sensul pct. 7 și între care există următorul raport: o întreprindere (din amonte) deține, individual sau în comun cu una ori mai multe întreprinderi legate, în sensul pct. 7, un procent de 25% sau mai mult din capitalul social ori din drepturile de vot ale unei alte întreprinderi (din aval). Cu toate acestea, o întreprindere poate fi definită ca autonomă, neavând, prin urmare, nici o întreprindere partener, chiar dacă acest prag de 25% este atins sau depășit de către următoarele categorii de investitori, cu condiția ca acești investitori să nu fie legați, în sensul pct. 7, individual sau în comun, de întreprinderea în cauză:

a) societăți publice de investiții, societăți de capital de risc, persoane fizice sau grupuri de persoane fizice cu activitate frecventă de investiții în capital de risc, care investesc fonduri proprii în societăți necotate la bursă, cu condiția ca investiția totală a acestor investitori în aceeași întreprindere să nu depășească echivalentul în lei a 1.250.000 EUR;

b) universități sau centre de cercetare fără scop lucrativ;

c) investitori instituționali, inclusiv fonduri de dezvoltare regională;

d) autorități locale autonome având un buget anual mai mic decât echivalentul în lei a 10 milioane EUR și mai puțin de 5.000 de locuitori.

7.

7¹. Întreprinderile legate sunt întreprinderile între care există oricare dintre următoarele raporturi:

a) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale membrilor unei alte întreprinderi;

b) o întreprindere are dreptul de a numi sau de a destitui majoritatea membrilor consiliului de administrație, de conducere sau de supraveghere al unei alte întreprinderi;

c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra unei alte întreprinderi, în baza unui contract încheiat cu aceasta din urmă sau în baza unei prevederi conținute în actul său constitutiv;

d) o întreprindere care este acționară sau membră a unei alte întreprinderi și deține singură, în baza unui acord cu alți acționari ori asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea asupra drepturilor de vot ale acționarilor sau asociaților întreprinderii respective.

7². În sensul prezentului regulament, nu există influență dominantă dacă investitorii prevăzuți la teza a doua a pct. 6 nu sunt implicați direct sau indirect în conducerea întreprinderii respective, fără a prejudicia drepturile pe care le dețin în calitatea lor de acționar sau asociat.

7³. Întreprinderile între care există oricare dintre raporturile descrise în prezentul punct, prin intermediul uneia ori mai multor alte întreprinderi, sau cu oricare dintre investitorii prevăzuți la pct. 6 sunt, de asemenea, considerate întreprinderi legate.

7⁴. Întreprinderile între care există oricare dintre raporturile descrise mai sus, prin intermediul unei persoane fizice sau unui grup de persoane fizice care acționează împreună, sunt, de asemenea, considerate întreprinderi legate dacă își desfășoară activitatea sau o parte din activitate pe aceeași piață relevantă ori pe piețe adiacente.

7⁵. Piața adiacentă este acea piață a produsului sau a serviciului situată direct în amonte sau în aval de piața relevantă.

8. O întreprindere nu este considerată IMM dacă 25% sau mai mult din capitalul social ori drepturile de vot ale unei întreprinderi sunt direct sau indirect controlate, în comun ori cu titlu individual, de către una sau mai multe organisme ori colectivități publice, cu excepția cazurilor menționate în teza a doua a pct. 6.

(2) Întreprinderile pot da o declarație privind statutul de întreprindere autonomă, întreprindere parteneră sau de întreprindere legată, incluzând date privind pragurile stabilite la alin. (1) pct. 2-4. Declarația poate fi făcută chiar dacă capitalul social este repartizat astfel încât nu este posibil să se determine cu exactitate deținătorul, caz în care întreprinderea dă o declarație pe propria răspundere că nu este deținută în proporție de 25% sau mai mult de către o singură întreprindere ori, în comun, de către mai multe întreprinderi legate. Aceste declarații nu prejudiciază controalele sau verificările prevăzute de normele naționale.

IV. Datele folosite pentru numărul de angajați, valorile financiare și perioada contabilă

(3) Datele ce trebuie luate în considerare la calcularea numărului de angajați și a valorilor financiare sunt cele aferente ultimului exercițiu financiar aprobat și sunt calculate pe o bază anuală. Ele se iau în calcul de la data încheierii exercițiului financiar. În calculul cifrei de afaceri sumele selectate nu includ taxa pe valoarea adăugată (T.V.A.) și alte taxe indirecte.

(4) În cazul în care, la data încheierii exercițiului financiar, o întreprindere constată că a depășit sau a scăzut sub pragul numărului de angajați ori sub pragurile financiare prevăzute la alin. (1) pct. 2-4, calculate pe o bază anuală, această situație nu va conduce la pierderea sau la obținerea statutului de întreprindere mică, mijlocie ori microîntreprindere, cu excepția cazului în care acest lucru se repetă pe o perioadă de 2 ani financiari consecutivi.

(5) În cazul unei întreprinderi nou-înființate, a cărei evidență contabilă nu a fost încă aprobată, datele care se vor utiliza vor proveni dintr-o estimare pe propria răspundere, efectuată de întreprinderea respectivă în cursul anului financiar.

V. Numărul de angajați

(6) _

1. Prin numărul de angajați se înțelege numărul de unități de muncă pe an (UMA), reprezentând numărul persoanelor care au lucrat cu normă întreagă în întreprinderea respectivă sau în contul său pe întreaga durată a anului de referință. Munca prestată de persoanele care nu au lucrat întreaga perioadă a unui an, munca celor care au lucrat cu normă parțială, indiferent de durată, și munca angajaților sezonieri sunt considerate fracții ale UMA. În numărul de angajați se includ:

a) salariați;

b) persoane care lucrează pentru întreprindere, având legătură de subordonare și fiind considerate angajate în baza legii;

c) proprietari-directori;

d) parteneri care desfășoară o muncă permanentă în întreprindere și care beneficiază de avantaje financiare oferite de aceasta.

2. Elevii sau studenții care urmează o formă de pregătire profesională pe bază de contract de școlarizare sau de formare profesională nu sunt considerați angajați. Durata concediului de maternitate și pentru creșterea copilului nu este luată în considerare.

VI. Stabilirea datelor unei întreprinderi

(7) În cazul unei întreprinderi autonome, datele, inclusiv numărul de angajați, vor fi stabilite exclusiv pe baza evidențelor contabile ale întreprinderii respective.

(8) Datele, inclusiv numărul de angajați, ale unei întreprinderi partenere sau legate cu o altă întreprindere se vor stabili pe baza evidențelor contabile și a altor date ale întreprinderii sau, dacă există, pe baza conturilor consolidate în care întreprinderea este inclusă în consolidare.

(9) Datele prevăzute la alin. (8) se vor cumula cu datele oricărei întreprinderi partenere a întreprinderii în cauză, situată imediat în amonte sau în aval față de ea. Cumularea este proporțională cu procentul de participare la capital sau de drepturi de vot (care dintre ele este mai ridicat). În cazul participărilor încrucișate se va aplica procentul cel mai ridicat.

(10) Datele prevăzute la alin. (8) și (9) se vor cumula în proporție de 100% cu datele oricărei întreprinderi care este legată direct sau indirect de întreprinderea în cauză, dacă datele nu sunt deja incluse în conturi prin consolidare.

(11) Pentru aplicarea prevederilor alin. (8) -(10), datele întreprinderilor partenere ale întreprinderii în cauză trebuie să provină din evidențele proprii și din celelalte date consolidate, dacă acestea există. La acestea se adaugă 100% din datele întreprinderilor legate de aceste întreprinderi partenere, cu excepția cazului în care aceste date au fost deja incluse prin consolidare.

(12) Pentru aplicarea prevederilor alin. (8) - (10), datele întreprinderilor cu care întreprinderea respectivă este legată trebuie să provină din evidențele proprii și din celelalte date consolidate, dacă acestea există. La acestea se adaugă, în mod proporțional, datele oricărei întreprinderi partenere ale acelei întreprinderi legate, situată imediat în amonte sau în aval față de ea, cu excepția cazului în care au fost deja incluse în conturile consolidate, într-o pondere cel puțin proporțională cu procentajul identificat la alin. (9).

(13) Atunci când în evidențele consolidate nu sunt incluse informații cu privire la numărul de angajați al unei întreprinderi, cifrele privind numărul de angajați se calculează prin cumularea proporțională a datelor aferente întreprinderilor partenere și a datelor aferente întreprinderilor cu care întreprinderea respectivă este legată.

(14) Investiții în imobilizări corporale reprezintă orice investiții în active fixe corporale ce se referă la crearea unei noi unități, extinderea unei unități existente sau angajarea într-o activitate ce implica o schimbare fundamentală a produsului ori procesului de producție al unei unități existente, mai ales prin raționalizare, diversificare sau modernizare. O investiție în active fixe, realizată sub forma achiziționării unei unități care s-a închis sau care s-ar fi închis dacă nu ar fi fost cumpărată, trebuie să fie, de asemenea, considerată ca fiind o investiție în imobilizări corporale.

(15) Investiții în imobilizări necorporale reprezintă orice investiții în transfer de tehnologie prin dobândirea drepturilor de brevet de invenție, a licențelor, a know-how-ului sau a cunoștințelor tehnice nebrevetate.

(16) _

1. Intensitatea brută a ajutorului de stat reprezintă quantumul ajutorului de stat exprimat ca procent din costurile eligibile ale proiectului. Toate cifrele utilizate reprezintă sume înainte de aplicarea impozitelor directe.

2. Atunci când se acordă un ajutor de stat sub o altă formă decât subvenția, quantumul ajutorului de stat reprezintă echivalentul-subvenție al acestuia. Ajutoarele de stat plătibile în mai multe tranșe sunt actualizate la valoarea lor din momentul în care au fost acordate.

(17) Ratele dobânzilor care trebuie să fie folosite pentru actualizare și pentru calcularea quantumului ajutorului de stat în cazul unui credit preferențial reprezintă ratele de referință aplicabile în momentul acordării ajutorului de stat.

(18) Intensitatea netă a ajutorului de stat reprezintă quantumul ajutorului de stat net, după impozitare, exprimat ca procent din costurile eligibile ale proiectului.

Ajutoarele de stat considerate a fi autorizate

Art. 3-abrogat

CAPITOLUL II

Ajutor de stat pentru investiții

Investițiile

Art.4. - (1) Ajutoarele de stat pentru investiții în imobilizări corporale și necorporale sunt compatibile cu un mediu concurențial normal dacă îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (2)-(5).

(2) Intensitatea brută a ajutorului de stat nu poate depăși pragul pentru ajutorul de stat regional cu mai mult de 15% procent brut, cu condiția ca intensitatea netă a ajutorului de stat să nu depășească 75%. Plafonul maxim al intensității poate fi autorizat numai dacă investiția este programată a fi menținută în regiunea de dezvoltare pentru o perioadă de cel puțin 5 ani și contribuția beneficiarului de ajutor de stat este de cel puțin 25% din costurile totale ale investiției.

(3) Plafioanele stabilite la alin. (2) se aplică intensității ajutoarelor de stat calculate ca procent din cheltuielile de investiții eligibile sau ca procent din costurile salariale aferente locurilor de muncă create prin realizarea investiției ori prin combinarea celor două procente, astfel încât ajutorul să nu depășească quantumul cel mai favorabil ce rezultă din aplicarea uneia sau alteia dintre aceste modalități de calcul.

(4) În cazul în care ajutorul de stat este calculat pe baza cheltuielilor de investiții, costurile eligibile ale investițiilor în imobilizări corporale vor fi cele legate de investiția în terenuri, clădiri și echipamente.

(5) În sectorul transporturilor cheltuielile destinate mijloacelor de transport și echipamentelor de transport, cu excepția costului materialului feroviar rulant, nu sunt incluse în costurile eligibile.

(6) Costurile eligibile ale investițiilor în imobilizări necorporale vor fi costurile de achiziție a tehnologiilor.

(7) În cazul în care ajutorul de stat este calculat pe baza locurilor de muncă create, quantumul acestuia este exprimat ca procent din costurile salariale aferente locurilor de muncă create pe o perioadă de 2 ani, cu următoarele condiții:

- a) crearea de locuri de muncă trebuie să fie legată de executarea unui proiect de investiții în imobilizări corporale sau necorporale;
- b) locurile de muncă trebuie să fie create într-o perioadă de 3 ani de la finalizarea investiției;
- c) proiectul de investiții trebuie să conducă la o creștere netă a numărului de salariați din unitatea respectivă în raport cu media ultimelor 12 luni;
- d) locurile de muncă create trebuie să fie menținute pe o perioadă de minimum 5 ani.

CAPITOLUL III

Ajutor pentru servicii de consultanță, alte servicii și activități

Art. 5. - Ajutoarele de stat acordate întreprinderilor mici și mijlocii pentru servicii de consultanță și alte servicii și activități sunt compatibile cu un mediu concurențial normal dacă îndeplinesc următoarele condiții:

- a) pentru serviciile furnizate de către consultanții externi, ajutorul brut nu depășește 50% din costurile aferente serviciilor prestate;
- b) serviciile în cauză nu constituie o activitate permanentă sau periodică și nu sunt legate de cheltuielile de funcționare normală a întreprinderii, cum sunt serviciile obișnuite de consultanță fiscală, juridică ori de publicitate;
- c) pentru prima participare la târguri și expoziții, ajutorul brut nu depășește 50% din costurile suplimentare ce rezultă din închirierea, amenajarea și administrarea standului.

CAPITOLUL IV

Ajutoare individuale de valoare mare/ridicată

Art.6.- abrogat

CAPITOLUL V

Efectul stimulator al ajutorului de stat

Art. 7- Un ajutor de stat poate fi autorizat conform acestui regulament, dacă, înainte ca proiectul să fi fost demarat, este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

- a) beneficiarul a transmis furnizorului o solicitare în scopul primirii unui ajutor de stat;
- b) există prevederi legale în vigoare ce stabilesc dreptul de a acorda ajutoare de stat, cu condiția respectării prevederilor legale din domeniul ajutorului de stat.

CAPITOLUL VI

Reguli generale privind cumulul ajutoarelor de stat

Cumulul ajutoarelor

Art. 8. - (1) Plafoanele de intensitate prevăzute la art. 4 și 5 se aplică atât proiectelor finanțate integral sau parțial din surse ale statului, cât și celor finanțate parțial de Uniunea Europeană.

(2) Ajutoarele de stat acordate în condițiile prezentului regulament nu pot fi cumulate cu nici un alt ajutor de stat sau cu alte fonduri ale Uniunii Europene, raportate la aceleași costuri eligibile, dacă această cumulare ajunge la o intensitate a ajutorului de stat superioară celei prevăzute de prezentul regulament

CAPITOLUL VII

Transparența și monitorizare

Art.9.- abrogat

CAPITOLUL VIII

Dispoziții finale

Art. 10. - (1) Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al României.

(2) Dispozițiile prezentului regulament se aplică în conformitate cu Regulamentul privind forma, conținutul și alte detalii ale notificării unui ajutor de stat și în conformitate cu Regulamentul privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare, puse în aplicare prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței.

(3) Prezentul regulament se aplică ajutoarelor de stat notificate după intrarea sa în vigoare, precum și atunci când ajutoarele de stat au fost notificate înainte de intrarea sa în vigoare, dar decizia Consiliului Concurenței este ulterioară acestei date sau Consiliul Concurenței nu a emis încă o decizie.

(4) Anexa face parte integrantă din prezentul regulament.

(5) Prezentul regulament transpune Regulamentul Comisiei Uniunii Europene (CE) nr. 70 din 12 ianuarie 2001 pentru aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutorul de stat pentru întreprinderi mici și mijlocii, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L 10 din 13 ianuarie 2001 și anexa la Recomandarea Comisiei Uniunii Europene din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor, a întreprinderilor mici și mijlocii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE) nr. L 124 din 20 mai 2003, precum și Regulamentul Comisiei Uniunii Europene (CE) nr. 364 din 25 februarie 2004 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 70/2001 în ceea ce privește extinderea scopului acestuia prin includerea ajutorului de stat pentru cercetare și dezvoltare, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) nr. L 63 din 28 februarie 2004.